

መዲድ ተሰኪምካ ይቆሬታ ሕተት

ብ/ጀነራል ካሳዩ እናአዘከርኩ ክሓተካ። ካልእ'ም ንግደፎ፡ እቲ ባዕልኻ ትኣምነሉ ጉዳይ መበገሲ ሰውራ ኤርትራ፡ ጃንሆይ ብገዛእ ስልጣኑ ንፊደረሽን ስለ ዘፍረሶ ምዃኑ፡ ንእግረ መንገድኻ በጨቕ ኣቢልካዮ ኣለኻ። ምስኡ ልቅብ ኣቢልካውን 'ካብዚ ኩሉ እንታይ ነይርዎ እቲ ፊደረሽን ከይተተንከፊ እንተ ዝቐጽል' ኢልካ። እንተኾነ ግን፡ ንሰኻ ነዚ እናፈለጥካ ምስቶም 'እምቢ ያለ ሰው ጥይት ኣገርሶው ኣፈር ኣልብሰው' እናበሉ ናብ ኤርትራ ዝሓተዉ ጦር ሰራዊት ኣቲኻ ጥራሕ ዘኮነ፡ ምሉእ ናይ ውትድርና ዘመንካ ንዕኡ ኣብ ምትግባር ኣሕሊፍካዮ። ሞሳ ናይቲ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ንምጉዕጻጽ ዘፈጸምካዮ ኣረማናዊ ግፍዒ ድማ ክሳብ ናይ ብርጌደር ጀነራል መዓርግ በጺሕካ። እዚ ወታደራዊ መዓርግዚ እምበኣር ብምጉዕጻጽ ፍትሓዊ ሕቶ ዝተረኽበ ስለ ዝኾነ ንሕልና ዘለዎ ዘሕፍር'በር ዘነይት ኣይኮነን።

ንፋዕ ተማሃራይ ምንባርካን ናብ ውትድርና ዓለምውን ብወዝቢ ከም ዝተጸንበርካ ኣውኪእካልና ኣለኻ። ርእሰሰ ነይሩ እንታይ'ዎ ዋናዶ ስኢኑ ከይንብልስ'ባ ርእሲ ኮይኑ ዋና ነብሲ። እሞ ኣብ ደረጃ ዩኒቨርሲቲ ዘእኑ ዕድመን ፍልጠትን እንከለካ ክኸተቡ ርእየ ኢልካ ኣብ እዋን መርመራ ተገሪዝካ ካብ ተኸተብካ ባዕልኻ መጻኢኡ ዘይቅይስ ሰብ ምዃንካ ስለ ዝነገርካና ኣብ ዝቐጽል ሂወትካ እንታይ ኢና ክንጽበየካ።

ንስትራተጂካዊ ምዝላቕ ናይ 1978፡ ኣነ እየ ነቲ ከበባ ናይ ባጽዕ ሰይረ ንሻዕብያ እናገረፍኩ ክሳብ ናቕፋ ኣቢሐዮም ኢልካ ክሳድካ ነፊሕካ ተዛሪብካሉ። ወዮ ወታደራዊ ሳይንስ ክሳብ ኣምራካ ከይደ ተማሃረ ዝበልካዮ ደኣ ኣበየናይ ርእሰኻ ዲኻ ኣቀማጥካዮ? ዘመናዊ ወታደራዊ ክልሰሓሳብስ ይትረፍካ፡ ነቲ ቅድሚ ልደተ ክርስቶስ ዝነበረ ናይ ሳን ጹ (Sun Tzu) ናይ ኩናት ስትራተጂውን ክትጅልሑዶ ደሊኻ። ሓይሊ ሚዛን ክሳብ ዝመዓራረ ንጸላኢ ኣብ ዝጥዕመካ ቦታ ስሒብካ ኣብ ዝመረጽካዮ ግዜ ከም እትጭፍልቑ፡ ከም በርቂ ኣጥቂዕካ ከም ንፋስ ከም እትሰወር፡ ብሰሜን ተራኢኻ ብደቡብ ከም እትትርግእ ተማሃረካ እንዲኻ። ንሕና ደኣ ካብቲ ዝማረኽናዮ መጻሕፍትኹም ኢና ኣንቢብና ብግብሪ ሰሪሕናሉ'ምበር መኣስ ከማኻ ጮማ እናበላዕና ኣብ ኮለጅ ተማሃረናዮ።

ካብ ከበባ ናይ ባጽዕሲ ከምቲ ዝበልካዮ ይኹነልካ ፈንጢስካ ወጺኻ። ነቶም ቀንዲ ቀለስቲ ዝነበሩ ናይቲ ኩናት ኣማኸርቲ ተክኒካል ኣዘዘቲ ሶቪየታውያን፡ ተኮስቲ መዳፍዕን ታንክኛታትን ደቂ ኩባን የመንን ደኣ እንታይ ኩንካ ሳላኹም ዘይበልካዮም? ኣብዚ ዘለኻዮ ዕድመስ ካልእ ይትረፍ ነውሪ ክጠፍኣካ። ደኣን ንሱ'ም ይጽነሓልና፡ ብጎላጎል ናይ ሰምሃር መሬት እናኣዳረንኩም ሃሊልኩም፡ ክሳድ መዓሚደ ምስ በጻሕኩም እንታይ ተጸብዩኩም? ብሙልኣተን ተሸከርከርትኹም ኣብ ጎላጎል ኣዛህራ እንዲኹም ራሕራሕኩምን ተመሊስኩም። ነዳዲ ምስ ወደኣኻ ኒሕ ሒዙኩም መታን ከይንጥቀመለን ከተቃጽልዎን ዘይፈተንኩም። ንምዃኑ ሬሳታት ወታደራትኩም ቀቢርኩም ትፈልጡ ዲኹም። እተን ንሰራዊትኩም ሞራል ክህባ ኣታሊልኩም ዘምጻእኩምን ኣርሆታት ከም በዓል ኣለሚቱኮ ሬሳኣን ድራር ወኻሩ መዓሚድ'ዩ ኮይኑ።

ከምቲ ዝበልካዮ ካብ ባጽዕ እናገረፍካ ናቕፋ ኣብጸሕካና፡ ኣብኡ ድኣ ዓሰርተ ዓመት እንታይ ዓገተካ? እቲ ብልሂ ጆሲ ነዛ ሕቶ'ዚኣ ዘይሓተተካ ምኽንያት፡ ናይ ሓባር ረቂሒ ከም ዘለኩም ኣይጠፍኣናን። ጽባሕ ዓይንኹም ብጮው ተሓጺብኩም ጓድ መንግስቱ ግደፍዎም ኣረዲእና ናብ ወላዲት ሃገሮም ክንመልሶም ኢና ስለ ዝበሉና ኢና ኣናሕሲናሎም ኢልኩም ከም ትዛረቡ ኣየጠራጥርን እዩ።

እቲ ትምክላሉ ሜካናይዘድ አሃዳ፡ ቅልጽም ህዝባዊ ግምባር መጋቢት 1984 አብቲ ሰጣሕ አውግት ሰሜናዊ ምብራቕ ሳሕል ሕርሕራይ ገይሩ ርእዮዎ እዩ። እተን ሽዑ ዘረከብኩምና ምሩኻት ታንክታትኩም ድሕሪ ቀሩብ አዋርሕ አብቲ ሌግ ግላሃል ግራት ዝተኸየደ ናይ ታንክ ብታንክ ውግእ እንታይ ከም ዝፈደገኩም ኣይትርሰንን ኢኻ። ሓለቓኻ መንግስቱ ብገዛእ አጽዋርኩም ትህረሙ ከም ዝነበርኩም፡ አብ ግንባኩም ተዛሪብ እወ ከም ዘበለኩም ዓለም ዝፈልጦ ዝተሰነደ ቪድዮ አሎ።

ብምክንያት ፈተነ ዕልዋ፡ ኩልና ጀነራላት ስለ ዝተአሰርናን ዝተረሸናን እዩ ሰራዊትና ተሳዒሩ በር በፍጹም ኣይምተሸነፍናን ኔርና ኢልካ ምዝራብ፡ ሕንከትዮ ኢልካ ኣይሕለፍን። ወረ ንምክኑ ዓወትን ስዕረትን ናይ ውግእ ድምር ናይ ብዙሓት ናእሽቱን ዓበይትን ግጥማት ምክኑ ኣይትፈልጥን ኩንካ ዲኻ ወይስ ንሰማዒ ኢኻ ከም ዘይፈልጥ ቁጻርካዮ? በል ሓዝ ኩቡር ብ/ጀነራል፡ ቅድሚ ዕልዋ ዓሰርተ ዓመት ተሓሊልኩም ዘፍ ኢልኩም ሞራልኩም ተዳኺሙ ዝዓጠቐኩም ስትራተጂካዊ አጽዋር እናተመንዛዕኩም ካብ ዝሓዝኩም ገዛኢ ቦታታት ተጋሒጥኩም ናብቲ ናይ 1978 መበገሲ ቦታኹም ኢኹም ትምለሱ ነይርኩም። ከንደይ ደቂ ኮርሰካ ጀነራላት አብ ኩናት ከም ዝተቐትሉን ከም ዝተማረኹን ዘይትፈልጥ እንተኩንካ ንሻለቃ ዳዊት ወልደጊዮርጊስ ተወከሶ። ካልእ ይትረፍ ነዮም ቀይሕ መስቀል ዝተረከቡም ምሩኻት ከምቲ ጭዋ ዝበልካዮ መራሒኻ ናትና ኣይኮኑን ዝበሎም ዲኻ ክትክሕዶም ደሊኻ? ሶሼት ሕብረትስ በል ነዮም አብ ናዶው እዝ ዝተማረኹ ስለስተ ናይ ኩናት አማኸርቲ ዜጋታታ ፈሪማ እያ ተቐቢላዮም። ንምክኑ እብዚ ናይ 30 ዓመት ኩናት ሕጂ ላዕለዎት ካድራት ደርግ ዝዛረብሉ ዘለዉ ከሳብ 150 ሽሕ ዝሃለቑ ወታደራት ኢትዮጵያ ብስንፍና ናትኩም አተኣላልያ ምክኑ ይስወጠካዶ?

ንሕና ፈጻምና ሰለማዊ ሰብ ኣይቀተልናን፡ ሓደ ክልተ ግን ብገለ ውልቀ ሰባት ኣይተገብረን ኣይብልን እየ ኢልካ። አብዚ ኣለኻ ሕማምካ ዘየረሰዕ ዘረባ። ህልቂት ናይ ዖና፡ እሚኒ ሓጀር፡ አቀሩደት፡ ወኪድባ፡ ሕርጊጎ...ወዘተ ሓሶት ዲኻ ትብሎ ዘሎኻ ወይስ ወንበዴታት እዮም ፈጻሙም ኢኻ ክትብል። እተን ብሳንጃ ጦር ሰራዊት ከብደን ዝተበትቦታ ጥኑሳት፡ አጥባተን ዝተቁርጸ ሓራሳት ኤርትራውያን ኣይኮናን ድየን? እዮም አብ ማእከል አስመራ ብዓፋኝ ጓድ ብስልኪ ዝሕነቑ ዝነበሩ መንእሰያትና አኻልብ ድዮም? እተን ብሰንሰለት ንህዝቢ ሽዕብ ዝጨፍለቓ ታንክታት ናትካ ምክኑን ክትክሕድ ዲኻ?

ንሻዕብያ ካብ ናህና ዕጽፊ ብተጸባእትና መንግስታት ዝወሃቦም ባጀት ነይሩ ኢልካ። አብዚ እነሃለ ማይ ዘይጠዓመ ዘረባ። ንምክኑ እዚ መራኸቢ ብዙሃን ናብ ምሉእ ዓለም ከም ዝዝርጋሕ ኣይትፈልጥን ዲኻ? ካብ ቀዳማይካ ዳሕራይካ እምበር ገዲዱ። ሎሚ እኮ ትቐርበሉን ትጸሞሉን ዕድመ በጺሕካ ኢኻ። እዋን ሃቦ ተረከቦ ሓሊፉ፡ ብሰነድን መርትዖን ትዛረቡሉ ግዜን መድረኽን ኢና ዘለና። መርትዖ ወይ ምንጩ ዘይብሉ ናይ መንገዲ ዘረባ አብ ቃልዕ ምዝራብ የርፍ እዩ። ጭርሖ ተጋደልቲ ኤርትራ ይኹን ተቋወምቲ ናይ ኢትዮጵያ ውድባት 'ንጸላኢ ብጥይቱ ብብረቱ' እዩ ነይሩ። እቲ ጭዋ ትብሎ መራሒኻ ነበር'ውን ከምቲ አቐዲምና ዝጠቐስናዮ ባዕሉ መስኪርዎ አሎ።

ወታደራዊ ወንኻ ከም ዝተላዕለካ ክሳብ ናቐፋ ገሪፊዮም ደደቢት ከይደ ቀጸሎም ኢልካ ቦሽሽ ቦሽሽ ከም ዘይበልካ ተመሊስካ ግን ኩናት ከም ዘስካሕክሓካ፡ ኣድላይነት ከም ዘይብሉ፡ ካብ ህልቂት ዝርከብ ፋዳ ከም ዘየሎን ፈጻምካ ከም ዘይትምነዮን ገሊጽካ። እንታይ ደኣኻ ናህናስ ይትረፍ ነዮም እተዉ እናበልካ ብትእዛዝካ ጠቢስካዮም ከተብቐዕ ከይቀበርካዮም ናይ ዝሃደምካ ኢትዮጵያውያን ስድራቤት ይቐጸታ ዘይሓተትካ?

አብ ዘመና ጽፋፋት ኢና ነይርና ምጥፍፋእ ኮነ ብልሹውና ዝበሃል ኣይነበረን ኢልካ። ባዕሉ መንግስቱ ሃይለማርያም ግን፡ ጠንቂ ስዕረት ሰራዊቱ፡ ናይ ጀነራላቱ ቅጥዒ ዝሰለነ ስሰዕ፡ ስራሕካ ገዲፍካ ናብ ውልቃዊ ንግዲ ምውፋር፡ ናይ ዝሞቱን ዝተማረኹን ወታደራት ጸብጸብ ከንዲ ምሕላፍ ከም ህሉዋት ደሞዞም ምውሳድ ዝአመሰለ ብዕሉግ አሰራርሓ ምክኑ አብ ዚምባብወ ዝገበር ቃለ መጠይቕ ብመልክዕ መጽሓፍ ተሓቲሙ ዝወጸ አብሪህዎ አሎ። መቐም ነዚ ውን ምስቲ ደጋጊምካ ቆራጥ አብዮታዊ፡ ታታሪ፡ ጭዋ፡ ግልጺ፡ ሓቐኛ እናበልካ ትጠቐሶ ሓሶት ንከይትብሎ ይትስፎ። ስንቂ ናይ ሰራዊት ጽዒነን ካብ ኣዲስ አበባ ናብ አስመራ ዝመጸ ዝነበራ ነፈርቲ ንመስርሒ ዝጀነራላት እምኒ ተጻዒነን ይምለሳ ከም ዝነበራ ባዕልኹም ትዛረብሉ ዝነበርኩም እዩ። መክት እዚ ክድምስስ ከሎ መራሒኡ አብ እምባ ሶይራ ሆቴል ጓል ሓቂፋ ቪድዮ ይርኢ ከም ዝነበረ ምዝኸካር ዘድልየካ ኣይመስለናን። አበይ ደኣሎ ጭውነትኩምን ሃገራውነትኩምን?

እቲ ኣብ ማእከል ኣዲስ ኣበባ ብስም ቀይ ሽብር ዝጠፍኦ ወለዶ ኣይሕምመኩምን ድዩ? እቶም ኣብ ሓደ ረፍዲ ዝተረሸኑ 60 ሚኒስትራት ኣብ ሕገ ክቐርቡ ኣይነበሮምን ድዩ? ብነፈርቲ ዝተጨፍጨፈ፡ ህዝቢ ሓውዜንን ቅብጻት ናይ ባጽዕን፡ን ንመንግስቱ ጭዎ ተባሂሉ የምግሶ? ጀነራል ካሳይ ጨመዳ፡ ተዋጃቢናኩም ድዩ ወይስ ተጨማዲድኩም?

ንህዝቢ ኤርትራ ብኣኽብሮት ኢና ንሕዞ ነይርና። ሕሉፍ ሕንቃቕን ሓልዮትን ይግበረሉ ነይሩ። ዝኸፍልዎ ግብሪ ውሑድ ክነሱ ድሕሪ ኣዲስ ኣበባ ወይ ሸዋ ብካልኣይ ደረጃ ባጀት ይሰለግሉ ነይሩዎ በልካ። እዚስ 'ሓሱ በሉኒ ክሕሱ እዝጊ ኣርኣየኒ ጣንጡ ክፈሱ' እዩ ነገሩ። ጃንሆይ ነተን ኣብ ኤርትራ ዝሰሰና ዝነበራ ፋብሪካታት በቦርቐቑ ናብ ኣዲስ ኣበባ ከም ዘግዓዘንስ ዝተረሰዐ ድዩ መሲሉካ ወይስ ብዘይካቲ ናብ ኩባኤኹም ዝኣቱ ካልእ ትፈልጥዎ ስለ ዘይብኩም እዩ ኩልኹም ሓደ ትዝምሩ? ካብ ወደባት ኣርትራን ፍርያት ጮውን ዝርከብ ዝነበረ ኣታዊታት ብዓብይቲ ናይ ሓጺን ሰናዲቕ ኣብ ነፈርቲ ተጻዒኒ ኣብ ክክልተ ሰሙን ናብ መሃል ሃገር ይግዕዝ ምንባሩ ዝተታሕዘ ሰነድ ስለ ዘሎ መዓልቱ ክጸበ እዩ።

ኣየከየይ በለት ዘሰልፍ ጉዳይ ዝረኽቡት ሰብይቲ!! ብርህራሄና ምስኩራት ኢና ነይርና፡ ኣነ ቁሲሎም ዝተማረኹ ማዕረ ምስ ወታደራተይ እየ ዘሐኩምም ነይረ'ዶ በልካ? ብጭካነኹም ስለ እትፍለጡ ተጋደልቲ ቡንባ ኢድ ፈጂሮም እዮም ዓወት ንሓፋሽ እናበሉ ዝሰናቡቱምበር ከምዚ ናትኩም ጩኩን ነኝ እናበሉ ኣብ ስረኣም ኣይጽሕጽሑን እዮም። እቶም ሕማቕ ዕድልን ኣጋጣምን ኮይኑ ኣብ ኢድኩም ዝወደቐ እተውርዱሎም ግፍዒ ንማንም ስለ ዘይትምነዮ 'ኩዱን ብኣፈ ስላሴ' ኢሉ ሰጊረዮ ኣለኹ።

ንስኻ ስርዓት ደርግ ምቕያር ከም ዘድልዮ ተረዲእካ ምእንቲ ድሕነት ሃገር ኣብ ፈተነ ዕልዋ ክትጽንበር ብቐዓት ከም ዘይብልካ ተረዲእካም እዮም እቶም ኣፋፍኖት ዝነበሮም መሳርሕትኻ ብሚስጢር ሓቢኡምልካ። ሓቆም ድማ፡ ኣብ ልዕሌኻ ቅኑዕ ግንዛብ እዩ ነይርዎም። ንዓኻ ብዘይካ ሹመት ካልእ ዝረኣየካ ነገር ኣይነበረን። የግዳስ ቀዳዊኻ ኮይኑ ጉጅለ መንግስቱ ዓቕምኻ ስለ ዘይፈለጡን ካብ ዝሓደሮም ኩቱር ራዕዲ ምስኣም ለኪሞም ሳላ ዝኣሰሩኻ ሂወትካ ተሪፋ እንሆ ሎሚ ነዚ ዘሕንኽ ዘረባ ዓያኹ ክትተፍእ በቐዕካ።

ከምቲ ሸንፍላ ተሓጺቡ ዘይጸሪ ጌና ርእሰኻ ስለ ዘይቀርዓዮምበር ልዕሌኻ ሓላፍነት ዝነበሮም ከም በዓል ሻለቃ ዳዊትን ዶ/ር ኣሻግሬን ጽያፍ ኣይተዛረቡን። ዘይተወቐረ እምኒ ስለ ዘየጥሕን ዘይተማህረ ርእሲውን ከድሕን ኣይትጽቡን ኢኻ። ሎሚ ክንዲቲ ኩሉ ዝሓለፈ ትናሳሕ ስለ ዘይተሰቁረካ እንሆ ጌና ትምካሕ። ቀንዲ ምክንያት፡ ንሕና ህዝቢ ኤርትራ ይቐፍታ ከይተሓተትና ይቐረ ኢልና ንኹሉ ስለ ዝገደፍና እዩ።

ጆሲ (JTV)፡ ከም ኣጀማምራኻ ንሰላም ንናይ ክልቲኡ ሃገራት ህዝቢ ምስራሕ እንተ ኮይኑ ዕላማኻ ጽቡቕ። እቲ መንገዲ ድማ ንጉዳይት ኣብ ክንዲ ብሓደ ወገን ጥራሕ ተቐርቦ ነቲ ካልእውን ተመሳሳሊ ዕድል ክትከፍተሉ ኣለካ። ህዝቢ ድማ ዘረባ ክልተ ሰሚዑ ንሓቂ ክመሚ ይኸእል። ከምኡ ክገብር ዓቕሚ የብለይን ትብል እንተኮይንካ ኣይትተንክፎ ኣቋርጸ። ከምዚ ትገብር ዘሎኻ ምስ ትቐጽል ግን፡ ኮነ ኢልካ ንዘለካ ብልጫ ናይ መራኸቢ ብዙሃን ተጠቐምካ ብሓደ ወገን ንምጽላው ከም ዝግለግሉዎ ዝቀጸር። እዚ እናፈለጥካ፡ ብሕማም ቀዳምት ተለኺፍካ ታሪኽ ክተዘንብዕ ወይ ቀሓልና ክትጎድእ እንተ ተላላልካ፡ ከምቲ 'ሉባ ሉባ ዝበሉዎ ሰይቲ ቐሺ መጽሓፍ ቁዱስ ሓጸበት' ከዮኮነካ። እቲ ምርቃ ጥራሕ ኣይኮነን ናብ መርገም ዝቐየር፡ ንሓድሕዳዊ ምፍላስ ትኹስኩስ ከም ዘለኻ ተረዲእካ ንተሓታትነት ምጽላው ከድልየካ እዩ።

ልዕመት

ካብ ማንቸስተር